

ELŐFIZETÉS:
 Egész évre . . . 6 ft.
 Fél évre 3 ft.
 Negyed évre . . 1 ft. 50 kr.
 A lap szellemi részét illető
 küldemények a szerkesztő-
 nek, anyagiak a laptulaj-
 donosnak küldendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KOZLÖNY.

HIRDETÉSI DIJ:
 egy 1 hasábos petit sor 10 kr.,
 többszöri hirdetésnél olcsóbb.
 Nyilttér sora 25 kr.
 Bélyegdíj minden hirdetésnél
 30 kr.
 A hirdetések Bittermann
 Nándor könyv- és könyvnyomdá-
 jában és a szerkesztőnél fogad-
 tatnak el.
 Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

A hazafias érzelmű társaskörökhöz.

Sokszor és behatóan foglalkozunk már e helyen az alább pengetett eszmékkel. Örülünk, hogy a kellemetlen önismerélektől megóv most bennünket a nemzeti műveltségnek egy oly elismert Areopágja, mely Jókai Mór fényes neve alatt szól a közönséghez.

Olvassák és olvastassák el a jobbakkal e sorokat a vármegye minden zugában, ahová e darab papíros elkerül; hogy legalább idővel a Jókait s a többi jeles magyar írókat is ismerjék annyira, mint Zsirus István 32 lapos bibliáját.

Viszonyaink ismeretére alapított nézeteinket majd elmondjuk alkalomilag. Most csak a felhívást közöljük, mely így szól:

Általános a panasz a magyar szépirodalmi és tudományos könyvek csekély kelendősege felett és ez a panasz első sorban sújtja a hazai kaszinókat, olvasóköröket és más művelődési céltól alakult társas egyesületeket, melyek hivatásukhoz képest a magyar nemzeti érdekeknek és így első sorban a magyar nemzeti irodalomnak apóliái és terjesztői lehetnének. Jól tudjuk ugyan, hogy nem egy magyar kaszinó pénzügyi állapotához mért áldozatkészséggel szavaz meg évente néha tetemes összegeket magyar könyvek vásárlására. De tény, hogy mintegy kétezer társas egyesület közül hazánkban alig ötszáz van könyvtára, és tény, hogy a könyvtárak között is igen sok egyszerűen kiselezteztet ajándék művekből avagy ügyes üzérkedők által terjesztett szenzációs fércregényekből és hitvány fordításokból áll; oly könyvtárakat tehát, melyek nemesek nem felelnek meg hivatásuknak, de gyakran a közönséget is megmértelmezni képesek.

A magyar Írók és Művészek Társasága tárgyalás alá vévén ezt a komoly kérdést, az alulírt bizottság által jelen nyílt felhívást intézi a hazai kaszinók és olvasókörök t. Elnökségeihez, hogy figyelemmel a könyvtárak alapításának és kezelésének nagy fontosságára, emlékeztesse őket a hazai kaszinók nagy alapítójának, Széchenyinek célzatára, ki nem, mint a magyar kaszinók jelentékeny részéről ma is elmondhatjuk, „politizáló mokraköröket vagy éppen kártyabarlangokat” akart teremteni ez intézménnyel, de a ki tudta, hogy jól vezetve és első sorban a közművelődés érdekeit szem előtt tartó társaságok nemzeti létünknek erős oszlopaivá lehetnek. A művelt nyugat-európai nemzeteknél; az amerikai Egyesült Államok nagy társaságában a hatalom alapját a művelt társadalom képezi és e műveltséget a jól szervezett és mindenütt feltalálható társaskörök és a nyilvános közönyvtárak fejlesztik leginkább; öntudatosan és hathatós erővel egészítve ki azt a népevelő hatást, melyet nálunk még csak az iskola, az éretlen gyermekek érdekének szolgáló, és a fejlődésre képes és munkabíró ifjak nagy zömét már cserben hagyó iskola végez.

Nincs rendkívüli eszközökre, nincs rendkívüli anyagi erőre szükség, hogy minden egyes kaszinó minél inkább megfeleljen nemes feladatának és hogy a magyar társaskörök zöme a magyar művelt társadalom egyik központja és a közművelődés ügyének terjesztője legyen. Csak akarat szükséges, csak egy pár izléssel és műveltséggel bíró egyén buzgalma. A Gaborieau, Ponson du Terrail, Gondrecourt, Montepin Xavér, Boisgobey, Born-féle s más becsnélküli gyárregények helyett, melyet kaszinóink könyvtárában százával találhatók, ugyanannyi pénzzel kitűnő magyar szépirodalmi műveket és nagyszerű külföldi írók magyar fordításait lehetne beszerezni. A könyvkiadóktól és magánosoktól köldült rendszeren értéktelen művek helyét csekélyebb számú, de becsesebb művek méltán pótolhatnák. Egy-egy encyclopediai mű, szótár, térkép a Magyarország történelmére, földrajzára vonatkozó főművek, a helyi monographiák, az önművelődés ez első s általános segédesszéi, szintén nem kerülnek sokba s az egészen tudományos művek

megszerzése különben sem tartozik a kaszinók feladatai közé. És mily más hatása lenne egy kis gondosan megválogatott könyvtárnak, habár egyelőre csak egy-két száz darabból állana is, mint a mostani legnagyobb részt selejtes, sőt erkölcsrontó tartalmú könyvgyűjteményeknek! És mily hatása lenne később, ha a könyvtár megerősödve valóban komoly férfúknak is segítségül szolgálhatna!

Lehetetlen, sőt az egyes helyi viszonyok ismerete nélkül igaztalan is volna, ha mi innen a központból általános jellegű tanácsokat akarnánk adni a vidéki kaszinók könyvtárainak kezelésére és gyarapítására nézve. Nem is akarjuk. Mi csak arra kérjük önöket, hogy ne hanyagolják el a kör könyvtárát, mint eddig hazánkban legtöbb helyen történt; igyekezzenek évről-évre minél nagyobb összeget fordítani annak céljaira és mindenek felett művelt tagtársaiknak véleményét meghallgatva, ne bízzák a megrendeléseket többé-kevésbé a véletlenre; különösen vegyék bírálat alá a regényfordításokat, melyek két évtized óta irodalmunkban valóságos szemétdombot képeznek, amelyben az igazgyöngyöt csak szakértő fedezheti fel. Ne feledjék önök, hogy a társaskörök könyvtárainak nemzeti missziója van; legtöbb ifju innen nyeri a lelkesedést vagy a mérget és a legtöbb nő, a jövő nemzedék nevelői, a kaszinók regényeinek hatása szerint alkotja meg a társas élet hangulatát; ne feledjük, hogy a jövő nemzedék, mely a könyvek nagy hatásáról már tiszta fogalommal fog bírni, önöket teszi felelőssé vidékük műveltségének más állapotáért és az önök működését fogják megbélyegezni, ha kaszinójukban ma esetleg kártyázás a fő dolog és a kaszinói könyvtár értéktelen, vagy éppen selejtes művekből áll.

Elérkezett az idő; nemzeti létünk jelen műveltségi foka megköveteli már tőlünk, hogy a magyar társas körök szellemi niveauja a közönségesnél és megszokottnál magasabbra emeltessék. Elérkezett az az idő, hogy Önök, a vidéki társadalmi élet hivatásszerű vezetői, a közművelődést minél szélesebb körben terjeszteni igyekezzenek. Rendezzenek előadásokat, melyekből a magasabb műveltséggel még nem bíró ifjak és nők az emberiséget mozgató nagy eszméket és mindenek felett a magyar haza jelen állapotát megismerni és szeretni tanulják; gondoskodjanak arról, ha kell, népkönyvtárak felállítására által, hogy a tanuló ifjuság és a köznép is kedvelje meg az olvasást és alkossanak körükben pezsgő életet, mely elvonja a jobb sorsra méltó erőket a kártya és bor esabájaitól s munkára buzdítsa az ifjakat, kik már-már érteni kezdik, hogy a nemzetért és szépért élni a legfőbb boldogság. És mindenek felett rendezzenek be kis, de valóban becses magyar nemzeti könyvtárt és gondoskodjanak annak öntudatos fejlesztéséről, hogy legyen egy mag, melyből a társaskör óhajtott reformja kiindul.

Ezen csekély, de bizonynyal nem áldástalan feladat az, mely Önökre vár, hogy a társaskörök könyvtárainak roformja által fokozatonként városuk és vidékük társaséletének ujjaalakítását is megkísértsék.

Ügyünk egyuttal a nemzeté és tudjuk, hogy Önök is hasonlóan gondolkoznak; körük tagjainak legjelesebbjei átérzik teljesen hogy: Nyelvében él a nemzet.

Legyenek azért, ismételve kérjük, gyámoltóink a magyar irodalom felvirágoztatása érdekében általunk megindított mozgalomban az által is, hogy jelen körlevelünket gyűlésükön tagjaik tudomására hozzák, vita alá bocsássák, s idevágó nézeteiket velünk, (az Írók és Művészek Társaságának helyiségében, Budapest. Nemzeti színház bérháza) közölve, velünk ez ügyben továbbra is érintkezésben maradjanak.

Maradtunk hazafias tisztelettel

Budapestben, 1887. augusztus hó.

A könyvvásárlást előmozdító bizottság nevében:

György Aladár,
elnök.

Jókai Mór,
tisztelet elnök.

Dolinay Gyula,
titkár.

Biboros Érsekünk Zomborban.

A bérmlás.

Mintán apát-plébánosunk elvégezte multkor között szép beszédét, siri csend közepette minden szem és fül a szószék felé irányult, melyen most a főpásztor apostoli alakja lett látható. A kegyelmes ur igen egyszerű szent beszédet, ugynevezett homíliát mondott. Az előadás báját, a szónok imponáló fönyét leírni nem, csak érezni lehet; az összefüggés ösztövére vázát a következőkben kísértjük meg lenagyalni.

A mai kettős ünnep jelentőségét megmagyarázza: hogy a mai napon született Mária, az isteni gyermek anyja. Ma — ugymond — két kis gyermekkel találkozunk, a kis Jézussal és a kis Máriával. Máriát Anna, Jézust Mária nevelte; és pedig úgy, amint Istennek tetszett. A gyermek-, de különösen a leánynevelés nagyfontosságú, a nevelést már a polyában kell megkezdeni, hogy a rossznak még csirája is elfojtassék. A leánynevelés eme nagyfontosságát belátta Zombor város igen tisztelt előjárósága; belátta ezt a zombori jótékony nőegylet, belátták ezt a buzgó tanfériak és Zombor szab. kir. város mélyen tisztelt polgárai és csekélységem hozzájárulásával nőnevelő-iskolát és kisdoláló-intézetet állított fel. Köszönetet mondok itt mindazoknak, kik a nőnevelés ügyéért oly lankadatlan buzgalommal fáradoztak és kérem, hogy ezentúl is ezen szent ügyet pártolják, hogy a már-már elterjedni kezdő korrupció közt fényes diadalra jusson.

Ime, ami eddig vágy, óhaj volt, ma már teljesedésbe ment, a fényes épület dícséri Zombor városát. Itt vannak azon jámbor szüzek, kik hivatva vannak eme nagy feladatnak eleget tenni. Eme jámbor lelkek megvetve a családi örömet, a földi jólétet, a szűzi fátyolt vették fel, hogy önmagukat az Isten és embereknél feláldozzák. Mélyen tisztelt hallgatók! Önök legdrágább kincstiket fogják eme szüzeknek átadni, hogy ők Isten szent törvénye szerint neveljék és oktassák. Mert csak azon családban van boldogság és megelégedés, hol Isten honol. Ott van boldogság, hol a nő a gyermek szivébe a vallás eszméit esőpögteti. Mi lesz a támasza a nőnek, ha nem a vallás áll gyöngesége mellett? A természet e leggyöngébb teremtményének, kit szüntelen a bűnös, vagy hiúság, elvesztéssel fenyeget; e lénynek, ki mosolyog és meghal, mi ad erőt, ha e tünékeny lét határain túl semmi sincs? Ki tanítja meg, hogy halandó méhében a halhatatlan emberi lelket hordozza, azt Isten gyermekévé nevelje? A vallás-erkölcsös nevelés az, mi az embernek üdvöt ad. De a nevelést akkor kell már megkezdeni, midőn a gyermek megszületik. Mily nagy a család öröme, midőn a gyermek megszületik. Az anya elfelejti fájdalmait, ha megtekinti azt, kit világra hozott. Az apa eszébe jut, midőn meglátja képmását. A rokonság sietve sietnek üdvözölni és jókívánatokkal elhalmozni a boldog szülőt. Oh mily gondos figyelemmel őrzik eme kisdetet, ki magában hordja a jelent és jövőt, miként a mag, önmagában hordozza a törzsökös fát gyümölesével együtt.

Ezen ujszülöttet nevelni kell, részint szeretettel, részint okos szigorral. Nézzetek, már ezen kisdet nemtetszésének tud kifejezést adni, miként siri, miként kapkod, kis lábait miként hányja-ve, ha valami kedve szerint nem történik. Ilyenkor ne nézd ezt el, hanem okosan és ha kell, az anyai szigorral lépj fel, nehogy a harag, mi már benne megvan, tereb élyes fává növekedjék, a mit hajlítani nem lehet. Mert a rosszat, ha csirájában el nem fojtjuk, gyümölesében azt tenni már nem lehet. Sok szülő van, ki azt mondja: hiszen még gyermek, minek neveljem most, majd lesz az életben elég alkalma. Oh anya, így ne gondolkozzál, mert gyermeked sirjának vedet meg alapját! Majd nem fogja tudni, miként szabjon határt szenvedélyeinek, és mint főt. Plébánosok mondotta, önkézzel oltja életét. Öngyilkosokká lesznek, mert nem tanulták meg a küzdelmet, a szenvedést; a szülő elkényezteté, és gyáván elfutnak az élet küzdelteréről. Sokszor a szülő oka talán annak, hogy a gyermek a gyilkos fegyverrel oltja ki életét, mert a vallás eszméit nem csepegtette lelkébe.

A vallás eszközt adjuk gyermekeink kezébe, akkor a jólét fog virágozni mindenütt. Akkor meglesz az istenszeretet, meglesz a ragaszkodás haza és királyhoz, meglesz a törvény tisztelete. Ha így neveltek a gyermekeket, a boldogság meglesz, száműzve lesz az erkölcselenség és az erény diadalra jut, mire én mint Főpásztorok Isten áldását adom.

A szent beszéd végeztével a bérmlás szentségének kiosztása vette kezdetét. Ó Eminenciája, dacolva hajlott korával, egymaga 1251 hívót részesített a Szt. Lélek megerősítő malasztjában.

(Remegve bámultuk kitarását, míg őt a kimertléstől kellett féltetni; annál nagyobb volt örömrünk, midőn a fojtó hőségben hősileg végzett öt hosszú órai funkció után, mosolyogva s élcelődve mondotta: No még egy kis félóra és aztán pihenhetnek... az urak!)

A zárdaszentesítés.

Fél egy óraker átmentek a felszentelendő apácázárdába; és pedig a következő sorrendben: elől vitetett a kereszt, utána a tisztelendő-nénikék, a papság és végre Ó Eminenciája, kit részint a templomban, részint az utcán, a hívők kézcsokkal halmoztak el. Igen szép jele-

net volt az, midőn az anyák ecesemőiket a Főpásztor elé hozták, hogy őket megáldja, ki azt a legnagyobb szíveséggel meg is tette. A zárda kapujában a növénylet fogadta őt Eminenciáját. Ezután a menet felvonult a zárda házikapujába, hol kezdetét vette a felszentelés. Midőn ő Eminenciája az oltár elé térdelt, olyannyira meg volt hatva, hogy könnyek toltak szemébe és csak néhány perc után volt képes a felszentelést megkezdeni. A kápolna-szentelés után a menet a nagyterembe vonult, hol a ház-szentelés vette kezdetét. Midőn az egyházi szertartás véget ért, keneteljes szavakat intézett a zárda-szűzekhez. Tisztelendő Testvérek! — ugymond — eddigi működésükkel meg voltam elégedve, sikereiket istenes életüknek köszönhetem és remélem, hogy jövőben is meg lesznek elégedve. Önökre nagy feladat vár, mert Istennek és hazának leányokat és anyákat kell nevelniük. Neveljék is a gyenge hajtásokat úgy, hogy minden körülmények közt Isten szent törvényét és a család jólétét megszerezzék és megtartsák. Hogy ezt annál inkább megnyerjék, én atyai áldásomat adom.

A szent beszéd alatt a tisztelendő-nékek valamennyien sirva fakadtak, kikre külön-külön adá Főpásztor áldását. Ezután megtekinté a pompásan berendezett zárdat, amely mindenütt ő Eminenciája bőkezűségének jeleit viseli magán. Ezzel a zárda-szentelés, illetve az apáca-nékek ünnepélyes bevezetése véget ért, és ő Eminenciája lakásába vonult vissza.

A díszebéd.

Fejér Gyula apát-plébánosunk, nagy vendégének tiszteletére fényes díszebédet adott.

Két óra előtt a háziur karján, az állva váró vendégek viharos éljenzése között, foglalta el a biboros főpap az asztalfőt. Jobbján, balján ültek, amint következik: Sándor Béla főispán, Schmausz Endre alispán, Majorossy János püspök, Kupuszarevits Lyubomir eszperes, Széchényi József törvényszéki elnök, Barthol József, Chwalla Adolf ezredes, Vukicsévits Péter h. polgármester, Koczár Zsigmond orsz. képviselő, Nicolits György alkalmi, Czifrusz Ferenc tanfelügyelő, Szemző Gyula nagybirtokos, Karácson Gyula vármegyei főjegyző, Mihály János vármegyei árvaszéki elnök, Berényi Dániel bajai apát-plébános, Balassy Endre hegyesi c. kanonok-plébános, Falcione Nándor tanácsos, Fejér Gyula apát-plébános, Valter Nándor főkapitány, dr. Csihás Benő városi főjegyző, dr. Rátai József megyei főorvos, Pletikoszits Sándor c. kanonok, dr. Margalits Ede főgimnáziumi igazgató, Oltványi Pál prépost Szegedről, Buday József adófelügyelő, Dobák Béla kir. ügyész, Gottlieb Márton birtokos, Goldscharek József prépost-plébános, Fernbach Bálint nagybirtokos, Szemző István nagybirtokos, dr. Molnár István Lajos, Szulik József prépost-plébános, Inglicshoffer Károly eszperes-plébános, Mészner István plébános, Puck István plébános, Nagy Béla plébános, Esztergamy Károly városi főpénztáros, Gráf Nikkás s. tanfelügyelő, Bittermann Nándor, Dalmay József, Tárcazi Mór, Eichorn Ferenc káplán, Odry Lajos káplán, Czár András káplán, Purman Alajos pénztáros, Maison Mihály plébános, Paracetich József káplán, Paracetich Endre káplán, Drach Antal káplán, Buday Gergely káplán, dr. Valihora Ágoston, Mamuzsich Mátyas plébános, dr. Povischil Rikárd.

Az ünnepelt fényéhez, s méltóságához szabott díszében a toasztok sorát ő Eminenciája kezdte meg, éltetvén dicső uralkodónkat, az ő Felséges életpárját, a trónörökös párt és a magyar kormányt. Hét taracklövés dörögte túl a loyális éljenvihart.

Fejér Gyula apát-plébános, mint háziur, körülbelül a következő köszöntőt mondotta:

Főmagasságu és Főtisztelendő Biborok-Érsek Úr!
Kegyelmes Uram és Atyám!

A kegyelet és hála emléktáblákat vagy szobrokat szokott emelni ott, ahol jelenléttük fényét ragyogtatták valaha oly világszemlék, akiknek a halhatatlanságot már életükben is odaszavazta a hódoló közvélemény. Azonban az ily emlékek inkább az elismerés bensőségét, mint a kitüntetett nagyság mértékét mutatják; mert hisz az igazi nagyságot csak önmagával lehet mérni; az csak a saját alkottaiban dacol igazán a mulandósággal.

Es akármire fordulunk is e nagy egyházmegyében, mindenütt izléses templomok s mintaszerű iskolák — a földi és földöntúli boldogulás e biztos révpártjai — emelkednek Eminenciád kiapadhatlan bőkezűségéből, mint egyházfeljedelmi uralkodásának a keresztény humanitást és evangéliumi tökéletességet illetőleg a jövő századok előtt is ekesen szóló tanúi.

Midőn Jézus Krisztus elveinek mai helybeli megörökítéskor hivatelt és szerény lakomat immár harmadik ízben boldogítja ama büszkeségre jogosító szerencse, hogy a magyar Sionnak ünnepelt biboros vezérféria, kegyelmes főpásztorunk, a szeretet derűjével fennkölt homlokán, az üdvösség igéivel ihletes ajkain, a hit erőségének olajával áldó jobbáiban, közöttünk fényt árasztani, az apostolok buzgalma példában szemléltetni megjelen: oly ünnepélyesek e percek, oly magasztos a közhangulat, oly osztatlan, oly általános a lelkésedés, hogy csak a malasztok Urához fölemelt szívek imaszervi dobogását vizsgálhangozza gyenge szavam, mikor hálát mondvá a reánk lecsdett isteni kegyelmekért, azokat magam, paptársaim és hiveim nevében is, százsoroson vissza-könyörgöm Eminenciád dicső tiszteletére, hogy gondviselés-szerű egyházfeljedelmi trónján, egyházra és házra fényt árasztva, sokáig, igen sokáig boldogul éljen!

Erre az ünnepelt szeretett munkatársaira, a nyáj hűséges pásztoraira, az üdv és erkölcs hadseregére, pap-ságára méltóztatott poharat üríteni.

Ezután Sándor Béla főispán ur emelkedett föl s gyorsiról jegyzeteink szerint körülbelül a következő, sok-szor éljenekkel megszagott beszédet mondotta:

Főmagasságu Biborok-Érsek Úr!
Igen tisztelt Társaság!

Az oly sok megpróbáltatáson keresztül ment hazánk történetébe ha visszatekintünk, látjuk, hogy az isteni Gondviselés mindig örködött hazánk felett; időnként adván annak oly kiváló férfiakat, kik lángoló hazaszeretettel, mely bölcseséggel intézték az ország sorsát; kik nemzetünk szemléi és anyagi előhaladását életük céljál tűzték ki; kik különböző téren olyképp tűntették ki magukat, hogy híruk elhatott az ország határán túl is és a magyar nemzetnek az egész világ előtt dicsőséget szereztek.

Ezen gondviselés-szerű férfiak sorában kiváló helyet foglal el Eminenciád.

Eminenciád hazafiai magatartása a késő utókornak példán fog szolgálni; tanítván azt arra, hogy ha az országnak törvény által biztosított jogai bárki által is megátadtnak, az igaz hazafinak nem szabad habozni, hanem védelmükre kell kelnie még akkor is, ha ez által reája a legnagyobb hátrány hárul, még akkor is, ha azért a száműzetés keserveit kell is elszenvednie.

Eminenciád példányképp szolgál arra nézve is, hogy milyennek kell lenni a magyar főpápnak; államférfi működése által rámutatván arra, hogy azon kiváló közjogi állás, melyet hazánk törvényei értelmében a magyar főpápnak elfoglalnak, mily kötelességeket hárít azokra és hogy ezen kötelességet miképp kell teljesíteni. Eminenciád mindenütt ott látjuk, hol a haza javának, boldogulásának előmozdításáról van szó; Eminenciád nem kímél fáradságot, nem kíméli egészségét, nem hivatkozik előhaladt korára, ott van mindenhol, hol Eminenciád fényes nevére, államférfi bölcsességére, nagy tudományára és bő tapasztalataira van az országnak szüksége; nem riadván vissza még azon kellemetlenségektől sem, melyeknek — különösen nálunk — minden a közéletben résztvevő egyén kitéve van.

Eminenciádra büszkén tekint minden magyar ember, mert Eminenciád a tudományok terén oly fényes hírnevet vívott ki magának, mely az egész művelt világon elterjedt és melyből a magyar nemzetre is a legnagyobb dicsőség hárult.

Eminenciád jótékonyágát is kívánám dicsőíteni, de arra gyenge az én szavam; dicsőítik azt legjobban ama alkotások, melyek Eminenciád fejedelmi bőkezűségének köszönik létüket. Legyen szabad azonban mégis nekem, úgy is mint e város polgárának, úgy is mint e város főispánjának, utalnom a tegnapi est magasztos eseményére és hálátel kebellet csakis annyit mondani: áldd meg Isten mind a két kezdedet őt, kik minket annyira szeret!

Ha az egész magyar nemzet dicsőíti Eminenciád lángoló hazaszeretét, államférfi bölcsességét, ha büszke Eminenciád világhírű tudományosságára, ha hálával van eltelve Eminenciád jótéteményei irányában: sokkal fokozottabbak ezen érzelmeik a mi kebleinkben, kik Eminenciádban főpásztorunkat, kifogyhatlan kegyességű jótévedőnk tiszteletjűk és szeretjűk.

Fogadja Eminenciád hódolateljes tiszteletünknek, törhetlen ragaszkodásunknak és örök hálánknak ezuttal is legőszintébb kifejezését ama imaszervi óhajunk kíséretében, hogy Eminenciád, a nagy hazafit, a mely bölcsességű államférfit, a világhírű tudóst, a senki által túl nem szárnyalt adakozót, nekünk pedig kegyes főpásztorunkat az egyház, a haza, a tudomány és az emberiség javára, nekünk pedig, hűveinek őszinte örömeire és lelki javára, a Mindenható még igen sokáig boldogan éltesse!

Majd Oltványi prépost a csanádi egyházmegye nevében üdvözölte ő Eminenciáját, Róma költőjével egyezvén: Dignum laude virum Musa vetat mori et Serus ad Divos redeas diuque Laetus intersis populo!

Schmausz alispán ur a magyar egyház és állam közötti jó viszonyt, mint a működés kölcsönös sikerének ezredéves tüköt elemegztvén, a magyar papság főérdemét ékesszólóan domborította ki abban, hogy az isteni félelmet s hazaszeretést egyszerre oltja be nemzedékről-nemzedékre. E bölcs nevelés magyarázza meg azt, hogy itt az államfelforgató tanok, melyek a konkrét viszonyok helyébe akarják tenni a semmit, nemcsak nem foghatnak gyökeret, hanem a monarchikus érület egyre meghatott melegséggel érvénykedik. E hagyományos erőnek mindmegannyi mékksai az ő Eminenciája által meggyökösített számos növélő-intézet. Ezekért hálátel Bács-Bodrogh vármegye összes lakosai nevében kíván ő Eminenciájának hosszú életet s egészséget.

Most a biboros főpap emelkedett föl s a főispán és alispán urakra és így bennük a jelenlévő világi urak összességére mondott megható áldást.

Valter főkapitány az egyházzévdnökség nevében, dr. Margalits Ede pedig a növénylet részéről tolmácsolt üdvözletet. Nagy urak tolmácsának — ugymond ez utóbbi — szövegük kell lenni. Én is nagy urat képviselők; mert az ur — csak ur, de az asszony — az hatalmasság. Már pedig engem a növénylet bizott meg kijelentésével annak, hogy Eminenciád magas intencióhoz képest a közénk került jó nénikéket folyton istápolni, támogatni, tisztelettel és szeretettel környezni fogjuk.

Ő Eminenciája ismételt közbeszólással adott kifejezést magas tetszésének.

Oltványi prépost a növényletre s apácákra mondott áldomást, Szulik József prépost pedig megköszönte a papság nevében ő Eminenciája kegyes nyilatkozatát; ama papság nevében, mely vezérére mindenkor büszke lehetett, mert akármire járt is a külföldön, ahol már a kalocsa-bácsi egyházmegye földrajzi fogalmát elmosta a messzeség köde, nem volt sehol művelt ember, aki a „Haynald papja“ címre őt és társait ne ismerte, meg ne becsülte volna. Midőn ő Eminenciája ezen világra szóló fényes nevet fejedelmi bőkezűséggel mintegy tulragyogni akarja, egyben példát mutat arra, miképpen kell a földi vagyont eszélyes használat által az erkölcsi és humanitása javára uszorakamatokkal forgatni s azt a pazarlástól vagy hálkodástól megkülönböztetve a legszebb emberi erény tökélyében vonzóan ragyogtatni. Ezen bölcs jótékonyág hosszú folytatására a kellő erőt s épséget, viharos éljenzéstől kísérve, kívánta ő Eminenciájának.

Ezután ő Eminenciája jelt adott a fölkelésre és visszavonult lakosztályába; a vendégsereg pedig gyönyörködve csemegézett a szellem és fenköltés ama morzsáin, melyeket egyes figyelmebb szemlézők az élvezetes társalgás különféle mozzanataiból ellettek és fölkapkodtak.

Ő Eminenciája 6 órakor Fehér apát-plébános kíséretében kegyes látogatásokat tett, a főispán, alispán, törvényszéki elnök, tanfelügyelő, növénylet elnök, Szemző István és Gyula, Barthol József és Chwalla ezredes uraknál s az estét a házi körbe visszavonulva töltötte.

Pénteken reggel 6 órakor misét mondott az apáca kápolnájában — az első szent misét — és 7 óra után Szemző Gyula ur négyes fogatán kivonult az induló hához.

Itt a főispán ur Zombor város nevében végleg búcsút vett tőle, az egyházzévdnökség öt tagja és öt tüzeltő pedig elkísérte őt egész Gombosig.

Priglevica-Szent-Ivánon igen kellemes meglepetés várt a kegyelmes urra. Ugyanis az indulóház udvarán a szomszédos községek, u. m. Apatin, Szt.-Iván, Kupuszina, Doroszló, Brestovác stb. küldöttsége foglalt helyet.

Elül az iskolás gyerekek, hátuk megett az öregek, oly szép rendben, mintha jó katonák generálist várnak. Minden község sorfalának végén szegletkő gyanánt állt a plébános. A lövész-egylet megérkezésekor (valamint elindulásakor is) csattanós disztüzet adott. ő Eminenciáját ki léptek a járás nevében Ribiczey Béla főszolgabíró, a hívek részéről Rónay István c. kanonok-eszperes üdvözölte; mire válaszólag egyebek közt buzdította a németeket, hogy fiaikat már a magyar szóra is taníttassák, még áldozatokkal is; mert ez kötelességük a haza iránt.

Szótán meglepő sok uri hölgy várakozott a vonatnál, mely elé egy középszerű udvarnyi nagyságu szőnyeg és számos tarka sokac tyilm volt terítve. Kár, hogy a mozdonyvezető nem jól irányozta a megállást és így ő Eminenciája nem boldogíthatta szótait hivatelt abbéli figyelmüknek igénybe vételével. E kis malórón a népszerű „Pletibácsi“ (akit még mindig így hívnak a megillető „Nagyságos ur“ helyett) neki keseredve, egész üdvözölő beszédet mondott rövid Isten hozott helyett, mire a biboros főpap igen nyájasan és szeretetreméltó leereszkedéssel válaszolt. Egyben megáldotta a köré seregülő kisdedeket.

Gomboson Bogojeva község küldöttsége élén Berecz Károly jegyző várakozott diszmagyarban s amint a zombori kisérő küldöttség nevében dr. Margalits Ede végleg búcsút vett ő Eminenciájától, rögtön előlépett a daliás alak és az előbb látott sok német-sokac viselet után láthatólag jóleső mozzanatot képezett ő Eminenciája körutjában. A magyaros Isten hozott a főpásztor válaszólván, hangsúlyozta, hogy a bogojevaiak legyenek jó gazdák, mert csak így maradhatnak meg magyaroknak s csak akkor gyakorolnak amalagimálzó befolyást egyes ajkú környékükre. (Hiszen csak még egyszer ki-törtlnek, ami a C lapon van — mondja a sógor — majd megmutatná ő, hogy mit tud Bogoja).

A perron másik oldalán a hódásghí járás főszolgabírája Vissy József volt a beneventáló, mire ő Eminenciája felült Ertlék gyönyörű négyes fogatára és a kisérő küldöttség „legeslegutolsó“ éljenie között Bács felé távozott.

Áldás kísérje lépteit!

Nyilvános köszönet.

Biboros főpásztorunk itt időzése alkalmából a t. lakosság minden rétege oly kiváló figyelmet és előzékeny szolgálatkésztséget tanúsított a magas vendég méltó fogadtatása s ünneplése iránt, mintha csak versenyezve akarta volna tanusítani minden utca és ház, hogy az ország, a világ bámulatát s tiszteletét a nagy hazafi, tudós és emberbarát iránt ha fényben nem is, de a szeretet bensőségével megközelíteni, sőt felülmulni kívánja. Ha ezen kegyességet minden arra érdemesnek megköszönni akarnám, sorba kelene járom a családokat s mindenütt hálát mondani a főpap személyében szent vallásunk iránt tanusított kegyeltes érzelmeikért. Minthogy ezt nem tehetem, im itt nyilvánosan és egyszerre monok hálás köszönetet mindazon hivatalos és magánegyéneknek, akik ő Eminenciája fogadtatása s itt létele alkalmával a gyengédség, kegyelet és figyelem sürű tanúságaival fejezték ki keblük nemességét. Legyen rajtuk dicső főpásztorunk százsor megismélt apostoli áldása foganatos. Fejér Gyula, zombori r. k. apát-plébános.

Biboros érsekünk utja Zomborig.

Szabadkán Pertich Mihály árvaszéki elnök és Probojevics eszperes üdvözölték ő Eminenciáját, ki azután Lichtnekkert vasuti vendéglőjében ebédelt kíséretével s a pontos és jó szolgálat fölött magas elismerését fejezte ki.

Bajmók. Dr. Haynald Lajos biboros-érsek és kegyelmes atyánk folyó hó 7-én apostoli utján községtünk is érinté. Már napokkal előbb egyből nem folyt a beszéd, mint kegyelmes atyánk előtti tiszteletéről.

A pályaudvar ez alkalmával ünnepélyesen lett felékesítve, a hol a zászlókkal és zöld galyakkal sürten megrakott diadalív a következő virágokba foglalt feliratot viselte: Isten éltesse legkegyelmesebb atyánkat dr. Haynald Lajos biborok-érseket. Ezen juthattunk át a szépen és izlésesen feldisített vároterembe, melynek padozata, valamint a pályaudvarnak a vágányokig terjedő része szőnyegekkel vala betakarva.

A délután 3 óra 21 perckor érkező vonatot taracklövés tudatták, mire az a Rákóczy-induló hangjai között berobogott. Visszafojtott lélekzettel várta a nagy embertömeg ő Eminenciája szende arcát. A mint a vonat megállott, az utolsó szalonkocsi egyik kupéjából egész könnyedséggel lépett le ő Eminenciája, mire harsona „éljen“ rezegette meg a levegőt. Az ahmási szolgabírói járás legtöbb községeinek küldöttségei, lelkesekkel egyetemben — kik főpásztorukat üdvözöndök, ide siettek, élükön a szeretett főszolgabíró urral, Deák Zsigával — képeztek sorfalat, melyen át ő Eminenciája a váróterembe lépett, kísérve Majorossy János felszentelt püspök ur által. Itt legelőször egy félérbe öltözött kis leányka nyujtott át gyermeki szeretete és hódolata jeléül egy szép virágcsokrot, ami ő Eminenciáját láthatólag kelemesen meglepte, ezután néhány szót intézett a teremben levő hölgyekhez, mire Deák Zsiga szeretett főszolgabíránk mélyen átértett, lendületes szavakkal üdvözölte ő Eminenciáját járasa összes lakosságának nevében. ő Eminenciája válaszólván kiemelt, hogy mily örömet jelenik meg szeretett hívei között, amit, hogy gyakrabban nem tehet, egyedül sokoldalú országos teendőnek tudandó be. ő Eminenciája atyai válasza után Matkovich Bertalan községtünk szeretett plébánosa, a községi előljáróság, képviselőtestület és román. kath. iskolaszék élén, Bajmók összlakosságának örömet fejezi ki, melyet szívében érez a legjobban Atya látásakor, kívánván, hogy ama intézet, melyet határtalan áldozatkésztséggel által szeretett megyei székvárosunk leánynevelésének előmozdítására emeltetett, ne legyen az utolsó, hanem még számtalanok felállításában gyönyörködhessek, a melyekben a ker. erkölcs, hazaszeretét és honleányi kötelességek plántáltatnak a gyengéd szívekbe. A szónoki hívelem elmondott beszéd mély benyomást gyakorolt az összes jelen-voltakra.

Ezek után az idő annyira előre haladt, hogy a vonat tovább már nem várakozhatott; így folytonos „éljenek“ között lépett ki ő Eminenciája a perronra. Megható volt a látvány, mely itt szemünk elé tárult; százsor és százsor kapkodtak felszentelt kezei után, me-

lyeket esókkal halmoztak el; boldognak érte magát még az is, aki ruhája szegélyét érinthette ajkaival. Végre a sűrű embertömegen keresztül jutva, fölépített a vonatra, a zene hangjai, taracklövés és a nép folytonos éljenzése között kezdett megindulni. O Eminenciája a kupé nyitott ablakánál állva, folyton osztogatva fópásztori áldását a sűrű néptömegre, mely azt kiálta: Isten tartsa kegyelmes Atyánkat, dr. Haynald Lajos bibornok-érseket!

Nemes-Militicsen a járás nevében Popovits Dusán járási főszolgabíró igen eszes és hatásos beszéddel mondott üdvözlőt. Ott voltak a szomszédos községek képviselői is és Ns-Militics népe, élén közkedvelt papjával, aki azután a kísérethez csatlakozott.

Hírek.

Legfelsőbb elismerés. Ö Felsőge, Ast Nándor kuriai bírónak saját kérelmére lett nyugdíjaztatása alkalmából, az igazságszolgáltatás terén teljesített buzgó szolgálatait legfelsőbb elismerését nyilvánítták. E legfelsőbb elismerés csak fokozza azt a tiszteltteljes ragaszkodást, melyet városunk legújabb polgára iránt mindazok éreznek, akik meg tudják becsülni a mely tudományt, kipróbált jellemet és önérdemekkel szerzett magas rangot. Közgyűeink, egyházközségünk, társas életünk méltán örül az új akvizíciónak s mindenki óhajtja, hogy a nyereség fölötti öröm kölesönös és hosszantartó legyen!

Egyházmegyei hírek. Schröder György, kalocsai tanítóképzési tanár, gákovai plébános; Kirschbaum Lajos, újvidéki sz.-rókusi önnálló káplán, titeli helyettes lelkész; Vigyázó Vendel, eddigi központi szolgálaton levő áldozár, Újvidékre önnálló káplán; Vojnits Dániel, vaskuti segédlelkész a kalocsai tanítóképzéshez tanár; Huber Lipót, szántai káplán, érseki iktatóvá kinevezettek. Mihalovics Anrás, titeli idiglenes helyettes lelkész kápláni minőségben Monostorszeghre; Erdújhelyi Menyhért, monostorszeghi káplán, ugyanily minőségben Szóntára rendeltettek.

Kinevezések. A szegedi m. kir. pénzügyigazgatóság, Blüh Benő zombori V. oszt. adótitkárát a szegedi kir. adóhivatalhoz IV. oszt. adótitkár, Kálmán István szegedi kir. pénzügyigazgatósági számvénykormányzókat a zombori kir. adóhivatalhoz, ideiglenes minőségben, VI. oszt. adótitkár és Kövessy Ödön szegedi kir. adóhivatali gyakorlatot a palánkai kir. adóhivatalhoz VI. oszt. adótitkárát nevezte ki.

Kinevezések és áthelyezés. Az igazságügy-miniszter a zombori törvényszékhez eljegyzővé dr. Pilszánovics Mátyas helybeli járásbírói joggyakorlatot és Ruzován Péter antalfalvi járásbírói díjnyelvet a hódmezővásárhelyi járásbíróhoz végrehajtván nevezte ki; Csövits Gerő szabadkai kir. törvényszéki írnokot a zombori kir. törvényszékhez helyezte át.

F. Hegyi Aranka asszony, a népszínház kedvelt művésznője, Palicsón, hol már két hónapja nyaral, kedden egészséges leánygyermekét szült. A művésznő csak október hó vége felé fog újból fellépni a népszínházban Budapesten.

Hymen. Szabadka Ferenc szántai tanító e hó 4-én tartotta eljegyzését özv. Riesz Mária leányával a kedves Ella kisasszonnyal Apatinban.

Jótekonyság. Az adai iparos ifjuság Eperjes, Nagy-Károly, Torókö városok és a helybeli tűzkárosultak javára szept. 8-án táncvigalmat rendezett. A szépen sikerült mulatság legfényesebb eredménye az, hogy 40 frt tiszta jövedelmet hozott, mely összeg négyfelé osztva el is küldetett. A résztvevő s felülfizető hölgyeknek és uraknak hálás köszönetet mond a rendező bizottság nevében Egyedi Vince Pál és Szíroveczi Varga János.

Pályázat van hirdetve szeptember 30-ig a zenit-plébániára. Jövedelme párbérváltás fejében 3000 frt, 103 kerületi láné (2200 □ ö) föld használata és a stóla.

A „Bácskai Ellenőr” irja: Hogyan paklik a vice hadnagy. Folyó évi július 7-én virradóra Vojnits puresár Antal helybeli lakos két drb lovát midőn az ittasan napfény szállására hajtván az uton elaludt, Szuvajcsits Milán sándori lakos kifogta és lopva elvezette Paeserra, a hol Kádár Mátyas városi látó (vice hadnagy) a lovakat megtalálta s a gazdájuknak 20 frt díj lefizetése mellett vissza is adta, a tolvajtól pedig 100 frtról szóló kötelezvényt vett, ezt aztán szabadon eresztette anélkül, hogy erről jelentést tett volna. Ez a tényállás. Most jön am a java. A tolvaj ezen „új mód” igazságszolgáltatástól vérszemét kapván Kádár Mátyas városi látóhoz a következő levelet intézte: „Drága Kádár Mátyas uram! En meggyőződtem arról, hogy ön derék, szavatartó, becsületes ember, mert a multkor két drb. lopot loért — melyen rajtva vesztettem — mindeddig nem jelentett fel, — emnélfogva azon bizalmas kérdést intézem drága látó barátomhoz: ha két drb lopot loért 100 forintról szóló kötelezvényt kellett kiállítanom, melyen semmi hasznom nem volt, mennyit kell négy drb. lopot loért önnek fizetnem, de úgy, hogy nekem is legyen rajta hasznom. Szives választát kérem velem — postafordultával — közölni. Tisztelője — Szuvajcsits Milán, sándori lakos”. — Kiváncsiak vagyunk nemcsak a válasza, de a polgármesteri és főkapitányi eljárásra is.

Hymen. Szabadkán özvegy Mahacsék Józsefné sz. Perelich Lujza földbirtokos kedves leányát, Ilonát, eljegyezte Kaáli Nagy Ákos esz. és kir. huszárhadnagy.

Restauráció volt a kalocsai tanítóképzőben, mely jó nagyrészt bácskai fiukat nevel, a következő eredménnyel: A megejtett titkos szavazás folytán a lelkészek: Faragó János 17 szavazattal, Káloczy Imre 15 szavazata ellenében; titkárrá: Káloczy Imre 19 szavazattal, Vinkler József 12 szavazata ellenében; jegyzővé: Káloczy István 17 szavazattal, Vinkler József 12, Csája Ferenc és Mácsay Ferenc 1—1 szavazatuk ellenében; penztárnokká: Vinkler József 19 szavazattal, Mácsay Ferenc 9, Schroft Jakab, Göblös Ignác és Kleiner 1—1 szavazatuk ellenében; ellenőrré Kleiner József 12 szavazattal Csája Ferenc 7, Mácsay Ferenc 6, Stumpfögger József 4, Schroft Jakab és Perny Domonkos 1—1 szavazatuk ellenében; végre könyvtárnokká: Stumpfögger 18 szavazattal, Mácsay Ferenc 7 és Szélig Ferenc 6 szavazata ellenében. Azonfelül bírálókká: Stantzel János, Schroft Jakab, Csája Ferenc és Reininger Károly lettek megválasztva.

Nekrológ. Lessich Gyula, közszeretben álló dautovai póstamester, e hó 5-én hosszabb szenvedés után jobblétre szenderült. Nején kívül három árvája siratja. Béke lebegjen a boldogult porai felett!

Gazdasági egyesületünk f. hó 11-én tartott ig. választmányi ülésen fényes tanuságát adta életrevalóságának; tevékenységének mindinkább szélesebb kört szab s e szép eredmény annyival is inkább dicséretes, mert a tagok részéről egyáltalában nem részesül a kellő pártolásban, gyűléseit csak győben látogatják, pedig ott igazán lehet tanulni és okulni, a tagdíjakat hanyagul fizetik, pénz nélkül pedig még a legjobb akarat mellett is keveset lehet produkálni. Az ülés nevezetesebb tárgyai voltak: Újvidéken október hó 16—18-án az egyesület gyűlése, termény- és méhészeti kiállítás tart. Titkár jelentést tett a hódmezővásárhelyi járásról; a palánkai sorvetőgépversenyről és a Budapesten tartott gazdaságkongresszusról. A módosított alapszabály a kormány jóváhagyó végzésével bemutatott. Üdvös intézkedések történtek a lótenyésztés emelésére. A titkár tanulságos előadás kíséretében bemutatott több fajta rizskorpát, mely kiválóan alkalmas marha hizlálásra; bemutatta a pesti esontlisztgyár gyártmányát. A mütrágyáról tartott rövid diszkusszió eredménye az lett, hogy Koczár Zsigmond orszgy. képviselő és Husvít István urak a helyszínen elhatározták, hogy földjükön kísérletképp mütrágyát fognak alkalmazni. Több folyóúgy elintézése után a jelenlevők általános érdeklődése mellett folyt ülést Schmausz Endre elnök ur 1/4 órákor zárta be. Agrikola.

Hymen. Dr. Molnár Gyula, helybeli ügyvéd és a „Zombor és Vidéke” szerkesztője, e hó 11-én jegyet váltott Baján a kedves és művelt Korniss Aranka kisasszonnyal.

Kis-Keér községe Csepesányi István jubilaris tanitót 336 frttal nyugdíjazta és helyébe Künster Károlyt választotta.

Vállalkozás. A Bácsér szabályozó társulat medermélyítési munkálatait Zwipp György topolyai építőmester vállalta föl 15000 frttal.

Jótekonyság. Garai Károly, a vajszkai új földesur, kulai szegény zsidóhitosorsosainak 100 frtot adományozta.

Az újverbászi pártfogolt gymnasium első osztályába 60 tanuló iratkozott be. A tanulók összes száma 126 és így 12-vel több, mint az eddigi elért maximum.

Eljegyzés. Trischler Ferenc, zombori járási szolgabíró, a helybeli aranyos fiatalok egyik derék tagja, vasárnap jegyet váltott a kedves Hoffmann Gizella kisasszonnyal, Hoffmann Frigyes megyei főmérnök bájos és szelleműs leányával.

Tánciskola. Herezenberger Sándor helybeli jönevű táncitanító f. é. október elsején október-december hónapokra terjedő táncitanítási tanfolyamot nyit.

Halálozás. Fratrievics Imre, darázsai plébános, kiérdemült esperes, székes-egyházi címzetes kanonok, arany-misés pap, Ferenc József-rend lovagja, Fratrievics Ignác altábornagy, a m. kir. testőrség kapitányának unokatestvére, városunk szülötte, e hó 3-án 80 éves korában elhunyt.

Gyászhir. Alulírottak, melyen szomorodott szívvel jelentik felejtethetetlen édes anyjuk, testvérjük, sógor-nőjük, anyósuk, illetve nagyanyjuk, Theisz Krisztina asszonynak, bold. Krób Pál, Zalamegye kir. tanfelügyelő özvegyének, életének 58-ik évében, folyó hó 6-án esti 10 órákor rövid szenvedés után történt gyászos elhunytát. — A drága halott hült tetemei folyó szeptember hó 8-án d. e. 10 órákor fognak az ev. ref. egyház szertartásai szerint az újverbászi sírkertben örök nyugalomra tetetni. — Új-Verbász, 1887. szeptember 7-én. — Örök béke lengjen a boldogult porai felett! — Katona Pálné Krób Róza, Krób Lajos, Krób Pál, Krób Gyula, Krób Tinka, Krób József, Krób Károly, Krób Vilma, Krób Matild, Krób Dezső, Krób Gusztáv, gyermekei. Theisz Dániel, Frick Péterné Theisz Susanna, Theisz Frigyes, testvérei. Korbai Károly, sógora. Özv. Jausz szül. Krób Zsófia, özv. Jausz szül. Krób Rozália, sógoróni. Bajó Sándor, Katona Pál, vejei. Krób szül. Joeckel Ilka meny. Bajó János, Bajó Ilona, Bajó István, Bajó Róza, Katona Jenő, Katona Zoltán, Krób Krisztina Susanna, unokái.

A mult csütörtökön végbement bérálás alkalmával, egy arany óra találtatott a templomban. Tulajdonosa jelentkezzék az apát-plébánosnál.

Öngyilkosság. Bajáról írják: Városunkban megrendítő eset történt, szeptember hó 2-án. Egy 15 éves, szegény szülőktől származó fiú, jóval fiatalabb öcsésével fűrődni ment a holt Dunára. Az idősebb, Popsics János, gyorsan levetkőzvé, megcsókolja öcsését és e szavak között: „az Isten áldjon meg”, a vízbe ugrik s eltűnik a hullámok között. Az öcs egy ideig még gondtalanul esobog a part szélén, de sokáig nem látván bátyját, gyermeki felfogásában is érthetővé kezd válni a dolog és szorongva aggódott szegény. S míg ő sírva összeszedte bátyja ruháit és haza futott, addig az öngyilkost a hideg hullámok állomba ringatták, melyből nem lesz ébredése. Öngyilkosságának oka ismeretlen.

Hymen. Braunhoffner Ferenc kalocsai székes-egyházi zenetanár, f. hó 8-án vezette oltárhoz Rubind Annát, Rubind András obrováci kántor-tanító szelleműs leányát.

Megszökött. P. E. J. plávnaí illetőségű és születési, jegyzői irnok s adóvégrehajtó Kunbajáról 6 heti tartózkodás után, f. évi szeptember hó 6-án megszökött. Ajánlatik a községi jegyző urak pártfogásába! — I. r.

Hivatalos figyelem. Hogy mennyi gonddal irnak a hivatalokban alkalmazott irnokok és díjnokok, erre nézve a napokban két gyönyörű példát olvastunk. Egyik egy árverési hirdetményben fordult elő, hol e helyett „falióra”, szépen, olvashatólag volt odapingálva, „Falcione”; a másik egy meghívás a törvényszékhez, melyben a tanu községi tehénpásztor helyett „községi tehénpászta”-nak van írva. (Beküldetett.)

Fizetésektelenek. A zombori takarékpénztár kebelében fenálló hitelegyetnél az 1886. év végéig fizetéseiket beszüntették: Athanazkovits György 322 frt 41 kr, Scultéty László 301 frt 63 kr, Körmöczy Pál 153 frt 84 kr, Ackermann Antal 444 frt 95 kr, Dzsannits Ferenc 224 frt 32 kr, Lillmann Gyula 210 frt 23 kr, Jónász Samu 185 frt 61 kr, Páncsits Iván 182 frt 27 kr, Neumann Fülöp 99 frt 45 kr, Csongor Márton 336 frt 04 kr.

Színészet. Rakodezay Pál szinigazgató, mint hozánk intézett leveleiben írja, társulatával október 7-ikén kezdí meg Zomborban előadásait. A társulat főbb tagjai a következők: Németi Gizella népszimű és operette énekesnő, Mátrai Gizella koloratur énekesnő és (Sellei énektanár növendékei), Angyal Ilus énekesnő és naiva,

Bekecsiné anyaszínésznő, énekesnő, Szentesi Ilon hősanya, Láng Ilon naiva, Dombayné drámai szenece, Szőlősi Hermin segéd anyaszínésznő. Rakodezay Pál, igazgató, főrendező, jellemszínész, Fehérvári Ottó komikus (ügyvezető), Mihálka Géza, bonvivant (rendező), Kövi Ede tenorista (rendező), Cságy Lajos operettebariton, népsziműénekes, Dombay Mihály hőszerelmes, Andrassy Mihály apa, operette-buffó. A társulat el van látva teljes ének- és zenekarral, van azonkívül karmestere, 2 díszítője és ruhatárnoka. Színe kerülnek a következő újdonságok: Szökött asszony (Csiki Gergelytől), Virágfakadás, Aranylakodalm, Tudtán kívül kém, Francillon, Mikadó, Uff király, Fekete dominó. — Új kiállítással (a díszleteket Lehmann Mór festi) színrehoznak a következő remekeket: Julius Caesar, Ember tragoediája, Vencei kalmár, Sakuntala (Goldmark zenéjével), Szigetvári vértanúk, stb. Szept. közepén a társulat ügyvezetője, Fehérvári Ottó, ide érkezik berletek eszközlése végett.

A nagy utra, (Alexandria, Jeruzsálem) városunkból Vértési Károly, Roheim Sándor és Grüner Samu urak utaztak el. Egyik részről ígéretet bírnak, hogy lapunkat értesíteni fogják élményeikről.

Árverés. Schiek Károly torzsai lakos 2364 frtra becsült ingat. okt. 25. Kula.

Katonai lövésár lesz a vármegye területén még pedig szept. 18-án Szabadkán, szept. 20-án Kúlán. Megvétetik minden 4—7 éves legalább 158 cm. magas ló, ha erős-egészséges és különben alkalmas.

A zombori zárdaiskolában a tanítást tegnap (hétfőn) megkezdették; öröm volt látni, a midőn a közel 500 leányka az iskolának vezetése alatt reggel 8 órákor „Veni sancte”-ra a plébánia templomba átmint, mise után az előadások megkezdtek. Az eddigi beiratások eredménye a következő: az I. osztályba beíratott 103, a II. osztályba 75, a III. a) osztályba 45, a III. b) osztályba 46, a IV. osztályba 78, az V. osztályba 48, a VI. osztályba 41, a felső leányiskola I. osztályába 48, összesen 484. A mult év végével a belvárosi hat leányosztályban volt összesen 398 tanuló.

Óvoda megnyitás. A t. szülők értesítetnek, hogy a zárdá-óvodában a tanítás f. hó 15-én (csütörtökön) fog megkezdetni és kéretnek a szülők a kisdedeket csütörtökön reggel 8 órákor beküldeni. Beiratások vallás és nemzetiségi különbség nélkül, az iskolaszék által megállapított havonkénti 1 frt díj lefizetése mellett, míg hely van, elfogadottnak; egyben megjegyezzük, hogy az óvodába maig 81 gyermek van felvéve.

A g. kel. egyházközség — most már harmadszor — újból megválasztott, még pedig megint majd mind az előbbi tagok, u. m.: Vukicsévits Péter, Lalossevits Jásó, Masirevits Gyura, Stojaszkovits Miklós, Ferencsevits Mita, Malesevits Miklós, Petrovits Dóme, Theodorovits Száva, Konyovits Simon, Vuits Etó, Gergurov Milán, dr. Popovits István, Masits Riszto, Ilkits Száva, Pelagits Ráda, Konyovits Illés, Belyanszky Szima, Radojevits Koszta, Brkits Ignác, Obukovits Joca, Ögrizovits Misa, Pavkov Nikola, Mósits Novák Szekulin, Csonits Nikefor, Nasztazsits Gajab, Nasztazsits Dávid, Striesevits Vazul, Eremits Bogolyub, Sarcsanszky Mita, Vujkovits Damján, Relits Márk.

Gyászhir. Özv. Fischer szül. Ettlínger Borbála f. hó 12-én élte 76-ik évében elhunyt. Béke poraira.

Naptár. Szeptember.

Havi és heti nap	Katolikus naptár	Protestáns naptár	Görög-orosz naptár
13 Kedd	Enok	Mór	10 Szept.
14 Szer.	† felmagasz.	Salome	2 Mamas v.
15 Csüt.	Hildegard	Nikodem	3 Anthym.
16 Pént.	Ludmilla	Euphemia	4 Babyllas

Felelős szerkesztő: Dr. MOLNAR ISTVAN LAJOS
Laptulajdonos és kiado: BITTERMANN NANDOR.

NYILTTÉR. *)

Jegyzőkönyv.

Felvétetett Zomborban 1887. évi szeptember hó 11-én a Szemző Károly és Löbl Vilmos urak között fenforgó becsületbeli ügyben.

Popovits Sándor és Blumenthal Dezső urak, miután felük megbízásából kinyilvánították, hogy felük csak azon esetben hajlandó a Szemző Károly uron elkövetett sértésért bocsánatot kérni, ha azután Szemző Károly ur is visszavonja sértő szavait, tekintve, hogy Löbl Vilmos ur azon szoros kikötésnek, hogy a fenti nap reggeli 7 óráján Zomborban megjelenik, — eleget nem tett, a megbízatásról lemondanak s az ügyet a maguk részéről befejeztetnek nyilvánítják.

Kelt mint fent.

Popovits Sándor s. k.

Blumenthal Dezső s. k.

A fenti jegyzőkönyv alapján az ügyet mint Szemző Károly ur megbízottjai — magunk részéről is befejeztetnek nyilvánítjuk.

Kelt mint fent.

Lelbach Keresztély s. k.

Dr. Lódszy Márton s. k.

Nyilatkozat.

Mint hogy a fentebbiekből kitűnik, hogy Löbl Vilmostól a rajtam elkövetett sértésért lovagias elégtelt nyernem nem sikerült, öt ezennel gyáva, haszontalan pimasznak nyilvánítom.

Kelt mint fent.

Szemző Károly.

*) Az e rovatanb közlöttekért nem vállal felelősséget a szerk.

HIRDETÉSEK.

**Jól nevelt fiu
tanoncnak
felvétetik fűszer-és rövidárú-üzletbe.
Iskolai bizonyítvánnyal ellátott ajánlatot e lap kiadóhivatala további tandja.**

Árverési hirdetmény.

Alulírott Béreg község elöljárói részéről ezenel közírték tétetik, miszerint a község tulajdonához tartozó félévi és pedig 1887. évi szeptember hó 29-től 1888. évi április hó 24-ig terjedő bormérési jog **folyó hó 18-án délutáni 3 órákor** az itteni község házában a legtöbbet ígérőnek nyilvános szóbeli árverés útján haszonbérbe fog adatni.

Az erre vonatkozó feltételek a jegyzői iródaiban a hivatalos órákban megtekinthetők.

Kelt Béregben, 1887. évi szeptember hó 1-én.

Grosser Lajos, **Radicsev István,**
jegyző. 3-3 bíró.

Költözködés miatt lakáson eladó: Wertheim-kassza (3. sz.) csillár, (Lusster), asztalok, közöttük 3 új játék asztal, két használt garnitúra, több olajnyomatú kép, stb.

Vértesi Károly,
üggyvéd.

Árverési hirdetmény.

A garai róm. kath. hitközség részéről ezenel közírték tétetik, miszerint a regale jog bors és pálinkamérés **szeptember hó 30-án délelőtti 10 órákor** a község házában nyilvános árverés útján három egymásutáni évre haszonbérbe fog adatni, ami 1888. évi január hó 1-től kezdődik.

Ajánlatok is elfogadhatók.

Kikiáltási ár 1000 frt, melynek 10% bántépnyül leteendő.

Feltételek alulírottán bármikor megtudhatók. Gara, 1887. szeptember hó 6-án.

Ribovicz András,
plébános és hitközségi elnök.

3-2

860. szám.
bv. 1887.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó ezenel közírték tétetik, miszerint vagyonbukott Schumacher György kis-sztapári lakos esődtömegéhez tartozó 312 métermáza morzsolt kukorica a zombori tekintetes kir. törvényszék mint esődbíróságnak 1887. évi 2568. sz. a. kelt árverést rendelő végzése alapján nyilvános árverés útján eladati fog.

Ezen árverés Kis-Sztapáron leendő eszközülésére határidőül **1887. évi szeptember hó 22. napjának délelőtti 9 órája** tűzetik ki, azon hozzáadással, miszerint az árverés alá boesájtott kukorica vételára készpénzben leszen fizetendő.

Zomborban, 1887. évi szeptember hó 5-én.

Cservenka Lajos
kir. bír. végrehajtó.

3756. sz.
kig. 1887.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrogh megye újvidéki járásához tartozó Ó-Kér községben üresedésben levő községi jegyzői állásnak **f. évi október hó 5-ik napján d. e. 10 órákor** Ó-Kér község házában megartandó választás útján leendő betöltésére ezenel pályázat nyitattik.

Ezen állás javadalmazása a következő:

1. Készpénz fizetés 126 frt.
2. 28 hektoliter buza.
3. 12 méter tűzifa.
4. 75 kilogramm marhahús.
5. 30 " só.
6. 30 " faggyú.
7. 1 drb 112 kilogramm súlyú hizott sertés.
8. 3 tonna széna.
9. Szabad lakás és
10. 43 kat. hold 449 ööl szántóföld haszonélvezete, melytől az adót a község fizeti.

Felhivattak a pályázni szándékozók, miszerint az 1883. I. t. c. 6. §-a értelmében, valamint a magyar, német és szerb nyelvben szó- és írásbani teljes jártasságukat igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket **folyó évi szeptember hó 26-ig** az újvidéki járási szolgabíróságnál annál is inkább benyujtsák, mert a később beérkező kérvények tekintetbe vétetni nem fognak.

Újvidék, 1887. szeptember 4-én.

Zsigmond Dénes,
szolgabíró.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezenel közírték tétetik, hogy a zombori tek. kir. járásbíróság 678, 743 p. 1887. számú végzése által Fernbach Bálint zombori lakos és a zombori takarékpénztár javára, Athanazkovits György zombori lakos ellen 150 frt és 250 frt tőke, ennek esedékessége napjától számítandó 6, illetve 7 1/2% kamatai és eddig összesen 52 frt 45 kr. perköltség követelés erejéig elrendelt biztosítási és kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság le- és felülfoglalt és 635 frtra becsült butorneműk, lovak, hintó és egy parasztkocsiból álló ingóságok nyilvános árverés útján eladhatók.

Mely árverésnek a 3480/1887. számú kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínén, vagyis Zomborban alperes lakásán leendő eszközülésére **1887. évi szeptember hó 23. napjának délelőtti 8 órája** határidőül kitézik és ahhoz a venni szándékozók ezenel oly megjegyzéssel hivatnak meg: hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladati fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Zomborban, 1887. évi szeptember hó 8-án.

Cservenka Lajos,
kir. bír. végrehajtó.

644. sz.

1887.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezenel közírték tétetik, hogy a zombori tek. kir. járásbíróság 2192. 2197/p. 1887. sz. végzése által Wallovits Antal, Steiner Lajos és Lajos János zombori lakosok javára, Athanazkovits György zombori lakos ellen 400 frt, 900 frt, 300 frt, 150 frt, 250 frt és 200 frt tőke, ennek 1887. évi február hó 20. 24. és 25. napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 258 frt 45 kr. perköltség követelés erejéig elrendelt biztosítási végrehajtás alkalmával bíróság felülfoglalt és 635 frtra becsült butorneműk, lovak, hintó és egy parasztkocsiból álló ingóságok nyilvános árverés útján eladhatók.

Mely árverésnek a 2726/1887. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínén, vagyis Zomborban alperes lakásán leendő eszközülésére **1887-ik évi szeptember hó 23. napjának délelőtti 8 órája** határidőül kitézik és ahhoz a venni szándékozók ezenel oly megjegyzéssel hivatnak meg: hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladati fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Zomborban, 1887. évi szeptember hó 10-én.

Cservenka Lajos,
kir. bír. végrehajtó.

1563. sz.

kiv. 1887.

Árverési hirdetmény.

A zombori kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közírték tétetik, hogy Ráics György ó szivaci lakos végrehajtónak Kolentics Gyuka ó szivaci lakos végrehajtást szenvedett ellen 360 frt és jár. iránti végrehajtási ügyében a zombori királyi törvényszék és a kir. bíróság területén lévő Ó Szivacra fekvő, az ó szivaci 1985. sz. tjkben Kolentics Gyuka, kisk. Kolentics Alka és kisk. Kolentics Jula nevében állott és most Krsztonosics Ádám, Kolentics Gyuka és Kovesin Szávóné, szül. Kolentics Alka nevében álló A. I. 2-11. sorszám alatti ingatlanok helyébe lépett 2-5 8-13. sorsz. alatti 1/4 telekterület Kolentics Gyukát illetett 1/3 birtokjuttalékára 920 frtban, továbbá az ó szivaci 2162 sz. telekterületen 472. hr. és 401. ö i. sz. Kolentics Gyuka, kisk. Kolentics Alka és Kolentics Szilvits Jelena, ugy Kovesin Szávóné szül. Kolentics Alka nevében álló házból Kolentics Gyukát illetett 1/3-ad birtokjuttalékára 236 frt 67 krban ezenel megállapított kikiáltási árban mindkét ingatlanra C 4 sorsz. a. özv. Kolentics szül. Zokics Sztona javára bekebelezett haszonélvezeti jog épségben tartásával az árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1887. évi szeptember 20-án délelőtti 9 órákor Ó Szivac község házában megartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási árban alul is eladati fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10% át készpénzben, vagy az 1881. évi LX. törvénycikk 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Zomborban, 1887. évi június hó 16-án.

A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.

Egy jó házból való fiú, a ki egy vagy két real- vagy gymnasiumi osztályt jó sikerrel végzett, a magyar és szerb nyelvet bírja, mint üzleti gyakornok azonnal alkalmazást nyerhet Hódsághon Müller Mihály vas és vegyes üzletében. 3-3

Árverési hirdetmény.

A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közírték tétetik, hogy a bogojevai földvétel egy-let végrehajtónak Westermayer Péter, Platz Ferenc és Udry Mihály végrehajtást szenvedő elleni 1712 frt 50 kr hátralék tőkekövetelés és járulékaik iránti végrehajtási ügyében a zombori kir. törvényszék területén lévő, az apatini 238 számú tjkben foglalt A. I. 250 hr. 301 ö. i. sz. ház és 525 ööl beltelekből Westermayer Pétert megillető fele jutalékra 400 frt; továbbá az apatini 1262. számú tjkben foglalt A. I. 1379 hr. 460 ö i. sz. ház és 564 ööl beltelekből Platz Ferencet megillető birtokjutalékra 400 frt és az apatini 27 sz. tjkben 27. hr. sz. egész ház és 50 ööl beltelekre az árverést 400 frtban ezenel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1887. évi november hó 21. napján délelőtti 10 órákor Apatin község házában megartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási árban alul is eladati fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10% át készpénzben, vagy az 1881. LX. törvénycikk 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Zomborban, 1887. évi július hó 29-én.

A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.

Ház eladás.

A bajai úton, a 422. sz. lakház, mely áll: 3 utcaszoba, 2 konyha, 2 kamra, 2 felszer és istállóból, szabad kézből eladó.

Bővebb felvilágosítást nyerhetni Széchenyi-körút 352. sz. a.

Simits K. A.

3-3

735. szám.

1887.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezenel közírték tétetik, hogy a zombori tek. kir. járásbíróság 3336/1887. számú végzése által Yukovits Mihály zombori lakos javára, Szimendics Tósa zombori lakos ellen 240 frt tőke, ennek 1886. évi április hó 24. napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 28 frt 38 kr perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság letoglalt és 311 frt 50 kr-ra becsült lovak, sertés és gazdasági eszközökből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladhatók.

Mely árverésnek a 3817/1887. számú kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínén, vagyis Zomborban a városházánál leendő eszközülésére **1887. évi szeptember hó 23-ik napjának délelőtti 9 órája** határidőül kitézik és ahhoz a venni szándékozók ezenel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladati fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Zomborban, 1887. évi szeptember hó 6-án.

Cservenka Lajos
kir. bírósági végrehajtó.

8624. szám.

kig. 1887.

Zenta város tanácsától.

Hirdetmény.

Zenta város tanácsa részéről ezenel közírték tétetik, miszerint a város tulajdonához tartozó nagyvendéglői depó és külesárda, valamint az ezzel kapcsolatos bor-, sör- és pálinka-akcsiszedési jog (regale) jövő 1888. év január hó 1-ő napjától fogva 1890. évi december hó 31-ik napjáig, vagyis egymást követő három évre, ugy- szinte a városi nagyvendéglő használata folyó 1887. évi október 24. napjától terjedő három évi időre vagyis 1890. évi október 24. napjáig, külön-külön fognak árverés útján haszonbérbe adatni.

Miről árverezni kívánók azzal értesíttetnek, miszerint az árverés **folyó évi szeptember hó 25. napján délutáni 3 órákor** a városháza nagytermében fog megejtetni; az árverési feltételek naponként a hivatalos órák alatt a gazd. tanácsnoki hivatalban megtekinthetők.

Zentán, 1887. évi szeptember 9.

Vuits Sándor

helyettes polgármester.

3-1